

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
95/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. június 28.

A főtanácsnok indítványa a C-216/18. PPU. sz. ügyben
Minister for Justice and Equality kontra LM (az igazságszolgáltatási rendszer
hiányosságai)

Tanchev főtanácsnok szerint az európai elfogatóparancs végrehajtását fel kell függeszteni, amennyiben az illetékes igazságügyi hatóság nem csupán azt állapítja meg, hogy a kibocsátó államban fennáll az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának valós veszélye, hanem azt is, hogy az a személy, aki ellen az európai elfogatóparancsot kibocsátották, e veszélynek ki van téve

Annak meghatározásához, hogy az érintett személy e veszélynek ki van-e téve, a végrehajtó igazságügyi hatóságnak figyelembe kell vennie mind az elkövető személyével, mind pedig a büntetőeljárás vagy elítélés alapjául szolgáló bűncselekménnyel kapcsolatos sajátos körülményeket

L. M., lengyel állampolgárral szemben tiltott kábítószer-kereskedelem miatt indított büntetőeljárás lefolytatása céljából a lengyel bíróságok három európai elfogatóparancsot bocsátottak ki. A 2017. május 5-én Írországból letartóztatott terhelt nem egyezett bele a lengyel hatóságoknak történő átadásba, azon az alapon, hogy a lengyel igazságügyi rendszer reformját követően fennáll a veszélye annak, hogy Lengyelországban nem fog tisztességes eljárásban részesülni.

Márpedig a Bíróság az Aranyosi és Căldăraru ítéletében¹ kimondta, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság azt állapítja meg, hogy a kibocsátó államban az a személy, aki ellen európai elfogatóparancsot bocsátottak ki, az Európai Unió Alapjogi Chartája értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélyének lesz kitéve, akkor az elfogatóparancs végrehajtását fel kell függeszteni. Mindazonáltal e felfüggesztésre csak egy két lépésben elvégzendő vizsgálatot követően kerülhet sor. Először is a végrehajtó igazságügyi hatóságnak meg kell állapítania, hogy a kibocsátó államban fennáll az embertelen vagy megalázó bánásmód valós veszélye, mégpedig a rendszerszintű hiányosságok miatt. Másodszor, ezen igazságügyi hatóságnak meg kell győződnie arról, hogy komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető, hogy az európai elfogatóparancssal érintett személy ennek a veszélynek ki lenne téve. A rendszerszintű hiányosságok léte ugyanis nem feltétlenül jár azzal, hogy a konkrét ügyben az érintett személy embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve átadása esetén.

Az ügyben eljáró High Court (felsőbíróság, Írország) arra vár választ a Bíróságtól, hogy ahhoz, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság köteles legyen függeszteni az európai elfogatóparancs végrehajtását, meg kell-e állapítania – az Aranyosi és Căldăraru ítéletnek megfelelően – egyrészt azt, hogy fennáll a tisztességes tárgyaláshoz való jog sérelmének valós veszélye a lengyel igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai miatt, másrészt pedig azt, hogy az érintett személy ki van téve e veszélynek, vagy pedig elegendő, ha megállapítja a lengyel igazságügyi rendszer hiányosságait, anélkül hogy meggyőződne arról, hogy az érintett személy annak ki lenne-e téve. A High Court (felsőbíróság) továbbá arra vár választ a Bíróságtól, hogy milyen információkat és garanciákat kell adott esetben beszereznie a kibocsátó igazságügyi hatóságtól ahhoz, hogy kizárhassa e veszély fennállását.

Ezek a kérdések a lengyel igazságszolgáltatási rendszer fejlődésének és módosításának keretében merülnek fel, amely a Bizottságot arra indította, hogy 2017. december 20-án elfogadjon egy indoklással ellátott javaslatot, amelyben az Európai Tanácsot felkérte arra, hogy az

¹ A Bíróság 2016. április 5-i [C-404/15 PPU](#) és [C-659/15 PPU](#) egyesített ügyekben hozott ítélete, lásd: [36/16. sz.](#) sajtóközlemény.

EUSZ 7. cikk (1) bekezdése alapján határozza meg, fennáll-e az egyértelmű veszélye annak, hogy Lengyelország súlyosan megsérti a jogállamiságot.²

A mai napon ismertetett indítványában Evgeni Tanchev főtanácsnok először is megjegyzi, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóságnak kell állást foglalnia arról, hogy fennáll-e a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének valós veszélye a lengyel igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai miatt. E tekintetben pontosítja, hogy irreleváns, hogy a Tanács a mai napig még nem fogadta el azt a határozatot, amelyre a Bizottság indokolással ellátott javaslata felhívta. Ugyanis a Tanács által az EUSZ 7. cikk (1) bekezdése alapján alkalmasint elvégzendő vizsgálat tárgya nem egyezik meg a végrehajtó igazságügyi hatóság által elvégzendő vizsgálat tárgyával. Az előbbi a jogállamiság megsértésének veszélyére vonatkozik, míg az utóbbi a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének veszélyére. Márpedig ez utóbbi veszély egyértelmű lehet, az előbbi azonban nem. Ráadásul, amennyiben a Tanács megállapítja, hogy fennáll a jogállamiság megsértésének egyértelmű veszélye, az az Európai Tanács eljárásához, végeredményben pedig az európai elfogatóparancsról szóló kerethatározat³ Lengyelország tekintetében történő felfüggesztéséhez vezethet, ami bizonyosan nem történhet meg abban az esetben, ha a végrehajtó igazságügyi hatóság megállapítja, hogy fennáll a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmének valós veszélye.

A főtanácsnok megjegyzi továbbá, hogy nem az Aranyosi és Căldăraru ítéletben szóban forgó embertelen vagy megalázó bánásmód tilalmának megsértése, hanem a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése alapozhatja meg az európai elfogatóparancs végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó kötelezettséget. Ugyanis az európai elfogatóparancsok kölcsönös elismerése azt feltételezi, hogy a kibocsátás alapjául szolgáló büntetőeljárásokat a kibocsátó tagállamban független és pártatlan igazságügyi hatóságok folytatják le. Következésképpen, amennyiben fennáll annak a valós veszélye, hogy a kibocsátó tagállamban lefolytatott eljárás nem felel meg ennek a követelménynek, akkor az európai elfogatóparancs végrehajtására vonatkozó kötelezettség előfeltétele nem teljesül.

A főtanácsnok azonban úgy véli, hogy az európai elfogatóparancs felfüggesztésének kötelezettségéhez nem a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme, hanem az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadása valós veszélyének kell fennállnia. A kölcsönös bizalom korlátozása ugyanis megszorítóan értelmezendő. Ráadásul a tisztességes eljáráshoz való jog korlátozható, különösen amennyiben e korlátozások tiszteletben tartják e jog lényegi tartalmát. Ennélfogva a végrehajtó igazságügyi hatóság csak akkor köteles felfüggeszteni az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha fennáll a tisztességes eljáráshoz való jog *lényegi tartalma* megsértésének valós veszélye.

A főtanácsnok szerint nem zárható ki, hogy a kibocsátó tagállamban a bíróságok függetlenségének hiánya *főszabály szerint* az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának minősüljön. Ehhez azonban a függetlenség hiányának olyan szintjét kell elérni, amely megszünteti az eljárás tisztességes jellegét. Az ír bíróság feladata – ezen megfontolások alapján – annak meghatározása, hogy a *jelen ügyben* a lengyel bíróságok függetlenségének állítólagos hiánya olyan szintű-e, hogy megszünteti az eljárás tisztességes jellegét, és ezért az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának minősül. Az ír bíróságnak ehhez objektív, megbízható, konkrét és naprakész adatokra kell támaszkodnia, amelyek valós információt szolgáltatnak a lengyel igazságszolgáltatási rendszert érintő hiányosságokról. E tekintetben figyelembe vehető a Bizottság indokolással ellátott javaslata, azzal a kitételrel, hogy az ír bíróság tájékozódik a lengyelországi helyzet esetleges – a javaslat után bekövetkezett – alakulásáról.

A főtanácsnok kifejti továbbá, hogy a végrehajtó igazságügyi hatóság csakis akkor köteles felfüggeszteni az európai elfogatóparancs végrehajtását, ha nem csupán azt állapítja meg, hogy a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatási rendszerét érintő hiányosságok miatt fennáll az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának valós veszélye, hanem azt is, hogy az érintett

² A jogállamiság Lengyel Köztársaság általi súlyos megsértése egyértelmű veszélyének megállapításáról szóló, 2017. december 20-i COM(2017) 835 final tanácsi határozat javaslat.

³ Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB tanácsi kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.).

személy az átadás miatt ilyen veszélynek ki lenne téve. Ugyanis, még ha feltételezzük is, hogy Lengyelországban az igazságszolgáltatási rendszer közelmúltbeli reformja miatt fennáll az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának valós veszélye, nem lehet arra következtetni, hogy *egyetlen* lengyel bíróság *sem* tud lefolytatni *bármiféle* eljárást a tisztességes eljáráshoz való jog tiszteletben tartása mellett. Ennélfogva, annak bizonyításához, hogy az érintett személy ki van téve az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadása valós veszélyének, meg kell állapítani, hogy az elkövető személyével, vagy pedig a büntetőeljárás, illetve elítélés alapjául szolgáló bűncselekménnyel kapcsolatos olyan sajátos körülmények állnak fenn, amelyek miatt e veszélynek ki lesz téve. Az érintett személynek kell bizonyítania azt, hogy komoly és bizonyítékokkal alátámasztott okokból vélelmezhető, hogy a kibocsátó tagállamban az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadása valós veszélyének lesz kitéve. A nemzeti bíróság feladata annak értékelése, hogy a jelen ügyben L. M. bizonyította-e, hogy a lengyel igazságszolgáltatási rendszer hiányosságai, amennyiben bizonyítást nyernek, mennyiben képezik akadályát annak, hogy az *ügyében* független és pártatlan bíróság járjon el.

Végezetül, a főtanácsnok kifejti, hogy amennyiben a végrehajtó igazságügyi hatóság azt állapítja meg, hogy a kibocsátó tagállamban fennáll az igazságszolgáltatás nyilvánvaló megtagadásának valós veszélye, akkor a kibocsátó igazságügyi hatóságtól – e veszély fennállásának megállapításához – be kell szereznie egyfelől a rendelkezésére álló adatokhoz képest bekövetkezett jogalkotási fejlődésre vonatkozó, szükséges kiegészítő információkat, másfelől pedig az európai elfogatóparancs hatálya alatt álló elkövető személyével, vagy pedig a büntetőeljárás, illetve elítélés alapjául szolgáló bűncselekménnyel kapcsolatos sajátos körülményekre vonatkozó információkat.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

A főtanácsnoki indítvány ismertetésekor készített képfelvételek elérhetők:

„[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106